

Istorijos samprotaujamojo teksto (rašinio) vertinimo kriterijai (projektas, 2025-01-30)

Mokinio darbas nevertinamas, jeigu:

- jame yra necenzūrinių žodžių;
- jame tiesiogiai propaguojama neapykanta, smurtas, diskriminacija arba jis yra akivaizdžiai neetiškas;
- jo turinys yra nekorektiškas, antidemokratiškas, antivalstybinis;
- jame yra tendencingai pateikiamos ir (ar) klaidinančios informacijos geopolitinių įvykių kontekste; kurstoma tautinė nesantaika;
- jame propaguojami totalitariniai, autoritariniai režimai ir jų ideologijos; nupiešti jų simboliai.

Kriterijai	Taškai
Rašinio įžanga (2 taškai)	2
Pateikiama konkreti tezė, kurią darbe bus siekiama pagrįsti.	1
Nurodomi bent du smulkesni klausimo (problemos) aspektai, kuriuos plėtojant bus siekiama pagrįsti tezė.	1
Šaltinių naudojimas (3 taškai)	3
Panaudojamas (cituojamas ar komentuojamas, interpretuojamas) bent dviejų šaltinių turinys.	1
Nagrinėjamo klausimo (problemos) kontekste šaltiniai panaudojami tezei tikslingai pagrįsti.	1
Bent vienu aspektu išreiškiamas kritinis (vertinamasis) požiūris į panaudotus šaltinius, pvz.: patikimumas ir (ar) šališkumas; paskirtis; skirtumai ir (ar) panašumai.	1
Konstatuojamosios istorijos žinios (4 taškai)	4
Tinkamai vartojama istorinės sąvokos ir (ar) terminai.	1
Teisingai pateikiami istoriniai faktai ir (ar) įvykiai, tekstai, procesai.	1
Teisingai datuojami įvykiai ir (ar) tinkamai chronologiškai įvardijamas reiškinių amžius, nurodoma epochos (laikotarpio) pradžia ir (ar) pabaiga.	1
Teisingai panaudojami (pateikiami) istoriniai asmenvardžiai ir vietovardžiai.	1
Analizė ir sintezė (6 taškai)	6
Tinkamai nustatomas priežasčių ir pasekmių ryšys ir (ar) identifikuojami (diferencijuojami) įvykių, reiškinių panašumai ir skirtumai. 1 taškas skiriamas, jei yra netikslumų, nustatant priežasčių ir pasekmių ryšį, identifikuojant (diferencijuojant) įvykių, reiškinių panašumus ir skirtumus.	2
Atskleidžiamas problemos (įvykio, reiškinio) matymas aplinkybių visumoje, santykio tarp istorinių aplinkybių ir konkretaus reiškinio suvokimas (kontekstualumas). 1 taškas skiriamas, jei atskleidžiant problemos (įvykio, reiškinio) matymą aplinkybių visumoje esama netikslumų ir (ar) fragmentiškumo, nepakankamas santykio tarp istorinių aplinkybių ir konkretaus reiškinio suvokimas.	2
Asmeninis požiūris ir samprotavimai pagrindžiami (argumentuojami). 1 taškas skiriamas, kai pateiktas asmeninis požiūris nepagrindžiamas arba pagrindžiamas klaidingai.	2
Dėstymo dalies struktūra (1 taškas)	1
Rašinio dėstomoji dalis struktūruota pagal įžangoje pateiktą problematiką.	1

Apibendrinimas (2 taškai)	2
Apibendrinimas siejasi su įžangoje suformuluota teze, dera su dėstomosios dalies analize. 1 taškas skiriamas, jei apibendrinimas iš dalies siejasi su įžangoje suformuluota teze, dera su dėstomosios dalies analize.	2
Taisyklingi terminai, asmenvardžiai ir vietovardžiai, įskaitomas raštas (2 taškai)	2
Visi istorijos terminai, asmenvardžiai ir vietovardžiai gramatiškai taisyklingi. Raštas įskaitomas. 1 taškas skiriamas, kai istorijos terminai, asmenvardžiai ir vietovardžiai parašyti su nedideliais gramatiniais netikslumais arba pasitaiko vienas kitas neįskaitomas žodis, bet tai netrukdo suprasti temos esmę.	2